

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/87/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124201723
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2024:5124201723.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., narodená XX.XX.XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa matky: C. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom A. – D., E. F. XXXX/XX, a otca: G. B., narodený XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v H. I. H. J., K. L. M. XX, o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

Návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podaný na súd dňa 06.02.2024 zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka svojím návrhom, ktorý bol na Okresný súd Žilina podaný dňa 06.02.2024 žiadala súd, aby zmenil rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že zverí maloletú do jej osobnej starostlivosti, zaviazhe otca platením výživného vo výške 150 eur mesačne a upraví styk otca s maloletou na každý druhý týždeň od soboty od 15.00 hod. do nedele do 15.00 hod.

Svoj návrh odôvodnila skutočnosťou, že rozsudkom Okresného súdu Žilina bolo manželstvo rodičov rozvedené č.k. 37P/288/2018 a maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Časom po manipulácii otca jej nebol umožňovaný styk s maloletou ani po podaní návrhu na výkon rozhodnutia. Maloletá bola zverená do starostlivosti otca. V roku 2018 podala trestné oznámenie na otca za zločin týrania blízkej a zverenej osoby pod spis. zn. č. 2T/15/2022, práve prebiehajú súdne konania. V roku 2018 bol vydaný zákaz priblíženia k jej osobe spis. zn. č. 9CoP/58/2018. Momentálne je vedené vyšetrovanie a podané trestné oznámenie voči otcovi za nelegálne držanú zbraň. Má informáciu, že otec je vo väzbe ako zákonný zástupca, preto žiada súd o prezverenie maloletej. Informovala sociálnu kuratelu N., keďže maloletá sa nachádza momentálne na prechodnom pobyte. Tento byt mal otec v prenájme ako zamestnanec J., byt sa mu bude odoberať pre porušenie nájmovej zmluvy.

2. Otec sa k návrhu písomne vyjadril vo Vyhlásení o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, ktoré bolo na súd prijaté dňa 19.03.2024. Uviedol, že nesúhlasí, aby maloletá bola zverená do starostlivosti matky, nakoľko súd už rozhodol kvôli vážnym dôvodom jej neschopnosti v roku 2021 do starostlivosti otca. Momentálne sa rieši sociálna kuratela, ktorá má na starosti maloletú. Ak bude pretrvávať jeho väzba naďalej, tak je toho názoru, aby maloletá bola pridelená starej matke, prípadne plnoletej dcére G. alebo A.. Každopádne by rešpektoval názor maloletej už bude mať 17 rokov.

3. Na pojednávaní konanom dňa 19.08.2024 boli prítomní matka, otec a maloletá. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní nezúčastnil, termín pojednávania mal doručený riadnym spôsobom. Nežiadal o odročenie pojednávania. Súd podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku

(ďalej len „CSP“) v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v jeho neprítomnosti.

4. Súd vykonal dokazovanie:

- výsluchom matky, otca a maloletého dieťaťa,
- návrhom č. I. 1,
- rodným listom maloletého dieťaťa č. I. 3,
- potvrdením bývalého zamestnávateľa otca o príjme,
- vyhlásením o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch matky č. I. 32,
- vyhlásením o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch otca č. I. 36,
- oznámením bývalého zamestnávateľa matky o pracovnom pomere č. I. 39,
- oznámením bývalého zamestnávateľa otca o príjme č. I. 41,
- pracovným hodnotením bývalého zamestnávateľa otca č. I. 42,
- oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o poberaní dávok zo strany matky č. I. 43 a nasledujúce,
- správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 11.03.2024 č. I. 57,
- správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča zo dňa 07.02.2024 č. I. 61,
- správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin zo dňa 16.02.2024 č. I. 63,
- zmluvou o nájme bytu zo dňa 15.12.2019 a dodatkami,
- rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 9P/46/2021-286 zo dňa 28.06.2021, právoplatný a vykonateľný dňa 15.07.2021.

a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 9P/46/2021-286 zo dňa 28.06.2021, právoplatný 15.07.2021 bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, obaja rodičia boli oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, matka bola zaviazaná platiť výživné vo výške 40 eur a bol upravený styk matky s maloletou.

6. Otec pracoval v spoločnosti O., C., kde jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od 01/2023 do 10/2023 bol vo výške 637,20 eur. Otec je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody v H. I. H. J.. Pracuje v J. – J., jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od 01/2023 do 12/2023 bol vo výške 1.392,91 eur.

Z pracovného posudku zamestnávateľa na otca vyplýva, že pracuje v trvalom pracovnom pomere od 22.08.1994. Odbornú skúšku na typovú pozíciu výpravca absolvoval 21.11.2011, v ktorej postupne pracoval v J. N., P. K. I. P. F. J. J.. Jedná sa o skúseného zamestnanca, na vysokej odbornej úrovni s primeranými pracovnými výsledkami vzhľadom na dĺžku pracovného pomeru. Je ústretový, pracovným povinnostiam sa nevyhýba. S kolegami vychádza veľmi dobre, nezaznamenali žiadne problémy vo vzťahu k spolupracovníkom. Oznámenie o jeho zadržaní ich nepríjemne prekvapilo.

Otec uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Pokiaľ sa týka podaného návrhu zo strany jeho matky, teda starej matky malotej, v ktorej starostlivosti maloletá aktuálne je, samozrejme tam súhlasí s tým, aby bola zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

7. Matka je na rodičovskej dovolenke, žije s partnerom A. D., s ktorým majú 2 maloleté deti C. D. a C. D.. Poberá prídavky na deti vo výške 120 eur mesačne a rodičovský príspevok vo výške 473,30 eur mesačne. Matka pracovala v spoločnosti Q., C. so sídlom A., E. M. I. M. X, kde je od 30.11.2019 na materskej dovolenke, potom na rodičovskej dovolenke. Od 23.06.2021 bola opäť na materskej dovolenke a od 16.02.2023 čerpá rodičovskú dovolenku. V ich spoločnosti z toho dôvodu od 30.11.2019 nepoberá žiaden príjem. Pracovný pomer sa skončil 19.09.2023 po vzájomnej dohode.

Matka uviedla, že prečo podala tento návrh, je to najmä z toho dôvodu, že sa bojí, že maloletá skízne do užívania pervitínu ako jej ďalšie plnoleté sestry. Pokiaľ sa týka tohto, chce, aby maloletá bola v jej starostlivosti, aby sa o ňu zabezpečila starostlivosť a nejakým spôsobom ju vedela uchrániť pred týmito konaniami. Nesúhlasí s tým, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Voči nej je tiež vedené trestné stíhanie pre psychické týranie mojej osoby.

Zákonný sudca kladie otázku matke, akým spôsobom chce zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú, keďže maloletá s ňou ísť nechce, nechce byť v jej starostlivosti, matka presne uviesť nevedela.

8. Maloletá uviedla, že o podanom návrhu má vedomosť. Mamu kontaktovala zhruba pred pol rokom s tým, že teda otec išiel do výkonu trestu s tým, že treba jej poplatiť a povybavovať nejaké veci, keďže ona výživné neplatí, že či by teda nebola ochotná nejakým spôsobom jej poskytnúť finančné prostriedky. Uviedla jej, že jej peniaze do ruky nedá, ale že ak by chcela, môže jej napr. dobiť kartičku na MHD s tým, že sa teda stretnú, čo teda odmietla, pretože ona sa s ňou stretnúť nechce. Pred touto komunikáciou s mamou v podstate s ňou nebola v žiadnom kontakte dva roky. Stane sa sem tam, že jej napíše smsku na narodeniny, ale aj to skôr tak zriedkavejšie, ale s mamou nie je aktuálne v žiadnom kontakte. Aktuálne žije u starej matky. Chce, aby bola zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Asi vo veci viac nemá čo uviesť.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča zo dňa 11.03.2024 vyplýva, že rodičia maloletej nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom OS Žilina, č.k. 37P/288/2018-207 zo dňa 23.09.2019, právoplatným dňom 16.10.2019 bolo manželstvo rozvedené. Súd schválil rodičovskú dohodu o úprave práv a povinností na čas po rozvedení manželstva nasledovného znenia:

- Mal. A. sa zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že maloletá bude v striedavej starostlivosti otca vždy v nepárnom týždni v roku a v osobnej starostlivosti matky vždy v párnom týždni v roku,

- K striedaniu osobnej starostlivosti bude dochádzať v pondelok o 9:00 hod.

- Táto všeobecná úprava sa neuplatní počas letných prázdnin, keď bude maloleté dieťa počnúc prvým pondelkom v júli počas ôsmich týždňov v osobnej starostlivosti rodičov v intervale dvoch týždňov,

- Obaja rodičia budú mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

- Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti o mal. dieťa sa výživné neurčuje.

Otec dňa 11.03.2021 podával návrh na Okresný súd Žilina o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu a žiadal zveriť maloletú do svojej osobnej starostlivosti. OS Žilina, rozsudkom č.k. 9P/46/2021 zo dňa 28.06.2021, právoplatný dňa 15.07.2021 schválil rodičovskú dohodu uzavretú medzi rodič mal. dieťaťa tak, že maloletá sa zveril do osobnej starostlivosti otca, matka sa zaviazala prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 40 eur mesačne a matka na základe dohody bola oprávnená stretávať sa s maloletou každý prárny týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Matka si dieťa od otca prevezme v mieste jeho trvalého bydliska a následne ho odovzdá otcovi v mieste jeho trvalého bydliska.

Pri návšteve domácnosti na adrese K. M. XX, N., kde zastihli sestru maloletej G. B., nar. XX.XX.XXXX s jej dieťaťom. Byt, v ktorom bývajú má ich otec v prenájme od J. – je trojizbový. Maloletá obývala jednu izbu. Sestra maloletej uviedla, že maloletá tam nebýva od 19.01.2024. Býva u ich starej matky F. B. v A.. Ona a jej syn, otec, sestra majú trvalé pobyty na tejto adrese. Má vedomosť, že si starká podala návrh na zverenie do jej starostlivosti. Otec je vo výkone stretu odňatia slobody.

Dňa 31.01.2024 matka zaslala na ÚPSVaR Žilina, pracovisko Bytča e-mail, v ktorom oznamuje závažné skutočnosti. Zo strany úradu bolo vykonané sociálne zisťovanie na adrese K. XX. Nakoľko v domácnosti nebol nikto zastihnutý, kontaktovali p. B. — neúspešne. Následne kontaktovali G. B., sestru mal. A. a dohodli stretnutie na úrade. Pri pohovore uviedla: „Otec je od 19.01.2024 vo výkone trestu odňatia slobody. Maloletá je u starej matky F. B. v A.. Maloletá chodí na Strednú zdravotnú školu do J.. Odchod otca ťažko znáša. S matkou nemá vybudovaný vzťah a keď spolu hovorili, že po odchode otca by mala byť zrejme u matky, uviedla, že k nej ísť nechce“.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča na základe doterajších zistených skutočností a vyjadrenia maloletej pred pracovníčkami úradu, nedoporučuje návrhu matky vyhovieť z dôvodu, že matka s dcérou nemá vytvorený vzťah. Maloletá podľa vyjadrenia sestry matku nenavštevovala, nemá s ňou dobrý vzťah a maloletá chce byť zverená do starostlivosti starej matky. Majú za to, že zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky by bolo v jej prospech a toto by nebránilo ani v stretávaní s matkou.

10. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča zo dňa 07.02.2024 vyplýva, že táto správa je obsahovo totožná so správou pod bodom č. 8 rozsudku a je adresovaná Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

11. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. zo dňa 16.02.2024 súd zistil, že pani F. B. žije v staršom poschodovom 5-izbovom plne zariadenom rodinnom dome na vyššie uvedenej adrese, ktorý bol v jej osobnom vlastníctve, ale stará matka ho už prepísala na svojich dvoch synov O. B., ktorý má vlastné bývanie v R. S. a G. B., ktorý je otcom mal. A.. Dom je čiastočne prerobený, rozdelený na dve domácnosti, pričom prízemie obýva stará matka a poschodie jej vnučka A. B. spolu so svojim 4-ročným synom A. a partnerom G. T.. Hygiena domácnosti v čase šetrenia bola na požadovanej úrovni. Od posledných Vianoc sa v domácnosti zdržuje aj mal. A., ktorá obýva prízemie spolu so starou matkou, kde majú k dispozícii obývačku, spálňu a veľkú kuchyňu. V domácnosti starej matky sú vytvorené vhodné podmienky pre trvalý pobyt mal. dieťaťa. V čase neohláseného sociálneho zisťovania dňa 15.02.2024 bola v domácnosti zastihnutá stará matka F. B., jej vnučky plnoletá A. s mal. synom A. a mal. A., ktorá z dôvodu choroby od 13.02. nebola v škole. Mal. A. je prváčka na Strednej zdravotnej škole v J., kde denne dochádza. Cestovanie z A. jej nerobí problém, podľa jej vyjadrenia trvá rovnako dlho ako z obce K.. V škole jej darí, aj keď sa jej na polročnom vysvedčení „pritrafila“ 4 z anatómie. Mal. A. im počas rozhovoru uviedla, že s matkou sa nestretáva, naposledy ju videla asi pred mesiacom, keď sa náhodne stretli v OC R. v A., pričom sa jej len pozdravila. U matky v domácnosti bola naposledy asi pred dvoma rokmi. Matka ju sama od seba nekontaktuje, nezaujíma sa o ňu. V občasných telefonických kontaktoch boli dovtedy, kým ju mal. A. nepožiadala o peniaze. Nakoľko bol jej otec vzatý do väzby a potrebovala si zaplatiť poplatky v škole a cestovné, bola nútená požiadať o finančnú podporu matku, ktorá s ňou však odvtedy vôbec nekomunikuje. Všetko potrebné jej platí a zabezpečuje stará matka. So starou matkou a staršími sestrami má veľmi dobrý vzťah. Mal. A. sa jednoznačne vyjadrila, že ku matke nepôjde, lebo jej zničila detstvo. Keď u nej bývali spolu so sestrami, boli hladné, nemali čo jesť. Matka hrávala automaty, kde minula všetky peniaze, ktoré jej dával otec pre deti. Matka im povedala, že ide na nákup a namiesto toho šla hrať. Údajne ich nedávala ani do školy z dôvodu, že nemali peniaze na cestovné a desiatu. Matka sa pred mal. A. vyjadrila, že ju nechcela, že pochádza zo znásilnenia. So starou matkou je jej dobre a chce u nej zostať. Nevyklučuje možnosť jej zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti najstaršej sestry A.. Všetko však závisí od toho, ako dopadne trestné konanie vo veci jej otca, ktoré sa má konať dňa 26.02.2024. Starej matke, mal. A. i jej sestre A. bolo zo strany orgánu SPODaSK poskytnuté sociálne poradenstvo o možnosti podania návrhu na zverenie mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti blízkych príbuzných.

12. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

14. Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

15. Na základe zisteného skutkového stavu súd rozhodol a zamietol návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, ktorý by znamenal zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky. Zásadnou skutočnosťou, ktorá ovplyvnila rozhodnutie súdu bol názor maloletej (v čase vyhlásenia rozsudku dovŕšila skoro 17 rokov), ktorá sa jednoznačne opakovanne vyjadrila, že s matkou nie je v kontakte už dlhšiu dobu, nemá s ňou vytvorený vzťah, nechce byť zverená v jej starostlivosti. Matka sama v minulosti súhlasila so zverením maloletej do osobnej starostlivosti otca, práve pre minimálny vzťah maloletej k matke – bola schválená rodičovská dohoda. Aktuálne je v starostlivosti starej matky, ktorá podala návrh na jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Skutočnosti uvedené matkou sa nijakým spôsobom nepodarilo aj pri opakovaných šetreniach preukázať.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).